

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Die Handschriften der Badischen Landesbibliothek in Karlsruhe

Die Reichenauer Handschriften - Die Pergamenthandschriften

Badische Landesbibliothek

Wiesbaden, 1970

Aug. perg. 254

[urn:nbn:de:bsz:31-8357](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-8357)

+ CCLIV. 213 f. (1 c.) 187 X 121.

I. f. 1—71. (1—32 zu 20 l., 33—40 zu 25 l., 41—48 zu 26 l., 49—64 zu 27 l., 65—71 zu 26 l.), s. IX.

f. 1. 2. x. 3. 4 | 5. x. 6. 7. 8 A.; 9. 10. x. 11. 12 | 13. x. 14. 15. 16 B.;

17. 18. x. 19. 20 | 21. x. 22. 23. 24 C.; 25—64 = 6 Quaternionen D—H;

65. 66. 67. 68 | 69. 70. 71. x.

Annales Augienses breuissimi (posteriores), a. 832.

1 Incipit numerus annorum. Sunt anni ab initio mundi secundum Iheronimum . . . De subiugatione Italiae regionis computantur anni LVIII. ed. Mone, *Anz. f. Kunde d. t. V. IV* (1835), 16—17. Pertz, *MG. III p. 136 1*).

Dann 4 Zeilen ausradiert.

Gregorii M. expositio euangeliorum.

1' In Xpisti nomine incipit expositio sancti euangelii aedita Gregorio pape urbis Rome.

Mattheus. sicut in ordine primus ponitur. ita euuangelium in Ebreo sermone in Iudea primum. scripsit . . . (40) . . . de populo Iudeorum ad gentes.

Explicit expositio sancti euangelii secundum Matheum

Incipit secundum. Marcum.

Per paralyticum totum genus humanum significat . . . (50) . . . Id est noli extolli in superstitionem.

Explicit sancti euangelii secundum Marcum

Incipit secundum. Lucam.

Simile est regnum caelorum fermento . . . (52') . . . secundum mensuram accipiunt gratiam spiritus sancti

Explicit Expositio secundum Lucam

Incipit. secundum Iohannem.

In principio erat uerbum. In principio omnia in ipso inco^hantur . . . (71') . . . corpus ubique sine metu ubi uoluerint ingredi possunt.

Farbige Initialen.

II. f. 72—152. (72—115 zu 19 l., 116 zu 18 l., 117—135 zu 19 l., 136—152 zu 20 l.), s. VIII/IX.

f. 72. 73. 74. x. 75 | 76. 77. x. 78. 79 I;

80. 81. x. 82. 83 | 84. x. 85. 86. 87 II; 88. 89. x. 90. 91 | 92. x. 93. 94. 95

III; 96. 97. 98. x. 99 | x. 100. 101. 102. 103 IIII;

104. 105. 106. x. 107 | 108. 109. x. 110. 111 V.;

112. 113. 114. 115. x | 116. x. 117. 118. 119 VI.;

120. 121. 122. x. 123 | x. 124. 125. 126. 127 VII.;

128. 129. 130. x. 131 | x. 132. 133. 134. 135 VIII.;

136. 137. 138. x. 139 | x. 140. 141. 142. 143;

144. 145. 146. 147. 148 x | 149. x. 150. 151. 152. x.

Isidori de ecclesiasticis officiis libri II.

72 Incipit. liber. officiorum. exposito. ad omnes. Ysidorius. epi-
¹⁽²⁾ Is ⁽²⁾
 scopus Spaniensis.

Domino meo et dei seruo Fulgentio urbis Romę episcopus Eys-
 derus episcopus queris a me originem officiorum ... (152) ... Xpisti
 nomine consegramur, explicit, = ed. Arevalo t. VI 363—469.

III. f. 153—213 (153—154 zu 20 l., 155 19 l., 156—159 zu 20 l.,
 160—167 zu 19 l., 168—175 zu 20 l., 176—180 zu 19 l., 181^r 20 l.,
 181^v—183^v zu 19 l., 184—186^v zu 20 l., 187—188^v 19 l., 189^r 20 l.,
 189^v 19 l., 190^r—192^v 20 l., 193^r—195^v 19 l., 196^r—203^v 20 l.,
 204^r—205^r 19 l., 205^v—207^v 20 l., 208^r—212^r 19 l., 212^v 3 c., 28—
 30 l., 213^r 4 c., 33—35 l.), s. VIII/IX.

f. x. 153. x. 154. 155 | 156. x. 157. 158. 159 q̄ I.;

160. 161. 162. 163. x | 164. x. 165. 166. 167 II.;

168.169.170. x. 171 | 172.173.x. 174. 175 q̄. III;

176.177.x.178.179 | 180.181.182.x.183;

184.185.186. x.187 | 188.189.x.190.191 .V.;

192.193.194. x.195 | 196.197.x.198.199 VI.;

200.201.x.202.203 | 204.x.205.206.207 VII.;

208.209. x.210.211 | 212.x.213. x. x.

Homiliae.

153 Incipit. collectario. de diuersis sententiis,

Xpistus ait. Diligite inuicem sicut et ego dilexi uos. Maiorem hanc caritatem nemo habet ... (156) ... iniquitate et iniustitia,

Omnis roris qui descendit de austro ... (157) ... usque in diem resurrectionis in secula seculorum,

157' *Sanctus*. Augustinus. *episcopus*. dixit. Fratres karissimi qui in *Xpisto* deum colentes ... (160) ... in secula seculorum sine fine in letitia magna;

Homilia. de die iudicii.

Oportet enim nos timere uerbum domini ... (161') ... cum sanctis et angelis in regno celorum.

162 De parabolas Salomonis filii *Dauid*,

Timor domini gloria et letitia celestis ... (165') ... sed erunt sicut angeli dei.

Liber canon in Ebreica Hieronimi. *presbiteri*.

166 Canon in Ebreica. regula in Greca. aequitas ... (172') ... sed habeat uitam aeternam;

De reddendis decimis et primitiuis que dominus precepit,

Primus homo qui dedit decimam ... (174') ... insidiis diabuli cui gloria in secula seculorum amen.

175 Rogo uos et admoneo fratres karissimi ut in isto legitimo ac sacratissimo tempore ... (180) ... in secula seculorum, = *Caesarii Arelat. hom. 2 MBVP VIII (1677) p. 820 E—821 E. Augustini(?) sermo*

app. 142 Migne XXXIX c. 2022—2025. = *Fausti serm. 25 CSEL XXI p. 323—327. Vgl. Morin, Revue Bénéd. IX (1892) p. 58.*

Homilia de die iudicii,

O fratres karissimi quam timendus est nobis dies ille ... (181')
... in secula seculorum, = *Augustini(?) sermo app. 251 Migne XXXIX c. 2210.*

Homilia in die sanctum pasche;

O fratres dilectissimi presentem hunc diem uenerari debemus ...
(185') ... in secula seculorum amen.

Epistola de exitu anime.

Primum quidem docit nos implere omnem iustitiam ... (187') ...
Iusti autem in uitam eternam amen.

188 Homilia. de eo quod scriptum est in euangelio. bonus.
homo de bono thesauro cordis sui. profert. bona.

Audiuimus fratres karissimi cum in euangelio legeretur, Dixit do-
minus ad turbas uel ad discipulos suos, Bonus homo de bono thesauro
... (191') ... In secula seculorum. amen.

De camara Xpisti. homini dei.

Fundamentum ipsius camere est fides ... (192') ... seculorum.

193 Septem scala sunt quibus ascenduntur ad regna celorum;
prima caritas ... cooperat bona., VII. modis redemtur anima. .I. In
baptismum: ... perficitur.

Sanctus Gregorius papa dixit.

Hec sunt que in hoc seculo abuse fiunt ... (193') ... sic suffo-
catur iustitia,

Incipit de ebrietate,

Ebrietas autem tota est inbecilis ... sine honorem facit, Incipit
de subrietate, (194) Subrietas uero seruat memoria, ... precipit mini-
sterium et hominem constabiliscit,

Incipit de septenario. expleto.

Quare dixit propheta. septem sunt oculi dei ... (195) ... qui pre-
uident omnem terram,

De modis penitentiae et reconciliatione,

Romani reconciliant hominem intra absidem ... penitentia non est
= *Schmitz, Die Bußbücher II (1898) S. 554. 580.*

Legitimum in penitentiale ... (195') ... et hoc Theodorus (*von
Canterbury, † nach 884*) conlaudabit ... (196) ... et tantum det in
elimosina,

Homilia sancti Augustini,

Rogo uos fratres karissimi adtentius cogitemus quare Xpistiani sumus ... (201) ... in secula seculorum amen, = Augustini (vielmehr Caesarii) sermo 265 Migne XXXIX c. 2237—2240.

201' Incipit. casticatio. ad populum.

Fratres dilectissimi. gratias ago quod in sanctis festiuitatibus ... (204) ... honor et gloria in secula seculorum amen.'

Incipit dicta sancti Methodii. Pytharensis episcopus de regna regum et de nouissimis temporibus certa demonstratio.

Igitur Adam et Eua egressi uirgenis de paradiso anno XXX. expulsionis suae genuerunt Kain ... (211) ... eritque sanctorum et regnabunt cum Xpisto in secula seculorum amen, cf. Methodii Reuelationes (ohne die Vorrede des Petrus monachus) in: Orthodoxographa theologiae (Basil. 1555) p. 388—399. MBVP III (1677) p. 727 E—734. F. Sackur, Sibyllinische Texte und Forschungen (Halle 1898) S. 60—96. Vgl. cod. S. Gall. 225 p. 384—439.

Ein Runen-Alphabet, darüber die Transcription asc biric ... zui

211' Incipit orolegium dierum,

Mar̄ et octub. OR. prima. & XI ... (212) ... pol. XXXI

212' Incipit letania kyrieleyson Xpiste audi nos ter uicibus

(in 3 col., 213 in 4 col., 213' in 2 col.) Sancta Maria or̄ | sanctae

Michaelē | Gabrihel | Rafahel. | Petre | Paule | Andreas | Iacobi | Iohan-
nis | Thomas | Iacobi | Philippi. | Bartolomee | Matthei | Simonis. | Tad-
dei. | Matthiaf | Marci | Lucae [Stefani 2. Hd.] | Lini. | Clete | Clemens |
Sixti | Corneli | Cypriani | Siluester (212' 2) Sc̄ | Sancte Stephane |
Laurenti | Vincenti | Seueriane | Grisogoni | Iohannis | Paule | Cosme |
Damiane | Pancrate | Anestasi | Habunde | Alexander | Domnine | Apol-
lonaris | Vitalis | Casiani | Donate | Mauriti. | cum sotiis suis | Exsuperi |
Candidi | Victor | Dionisi. | cum sotiis tuis (212' 3) Rustice | Eleuteri. |
Gereon | Luciani | Saturnini. | Marcelli[ne] | Geruasi | Protasi | Nazari |
Celsi | Cypriane | Crispine | Crispinian[e] | Georgi | Cristoferi | Quinti-
tini | Felix | Mamme | Benigne | Sigismund[e] | Landēberte | Leodegari |
Simforiane | Sabastiane | Fēabiane | Nerei | Achilei | Proiecti | [Firmi-
nati] (213, 1) Albane | Salui | Valentini | Desiderii | Basilidi | Quirine |

Naboris | Gurgoni. | Beate | Firmine | Rustine^e | Valeri. | Iuliane | Genesi. | Euprophē^e | Caraune | Fe//riole^{//} | Potiçi | Cyrici | Foce | Ypolite | Honorate | Viti^e | Diuitiane | Dagalefi | deltroni | Veterane. | Fulgenti | Helariiⁱ | Martine | Agustine | Gregorii | Geronimi. (213, 2) Benedicte | Columbane | Ambrosii | Eusebi^e. | Germani^e | Amator | Sulpitii. | Martialis | Auiti. | Leifarde | Leonarde. | Leubine | Albine | Vuandregisf | Paule | Ebarce | Vibiane | Marcelle | Filiberte | Germane | Chlodoald | Remedii | Medarde | Elegii | Amande | Vedaste | Audomari. | Richarii | Vualericii | Gauritii | Aniane | Tyburti | Audoine | Sigramne | Antoni. (213, 3) Machari. | Romane | Arnulfe | Laudulfe | Taurine | Aquiline. | Lupi. | Leo. | Geruasi | Britii^g | Perpetue. | Martini. | Iuine. | Arelefi. | Ugtiberte. | Patricii | Samson | Hunberte | Fursei | Uldine | Brindine | Generose | Florente | Agone | Gelasi | Vitalis | Felicis. | Flabiane | Sancta | Felicitas | Perpetua | Agathe | Cecilia | Agnes | Sotheris. (213, 4) Petronilla | Tecla. | Theodosia | Eufemia | Iuliana. | Columba. | Lutia. | Eugenia | Monagundis | Cristina. | Marina. | Eulalia. | Eufrasia | Regina | Sauina | Scolastica | Anastasia | Sabina | Candida | Aldegundis | Radegundis | Benedicta | Vualdedrudis | Legontia | Clara | Amandina | Procula. | Fegida. | Flabia. | Pecinna. | Omnes sancti archangeli orate pro(no)bis (213' 1) Omnes sancti patre arche orate | Omnes sancti prophete orate pro nobis | Omnes sancti apostoli. | Omnes sancti martires. | Omnes sancti confessorum^{es} | Omnes sancti monachi. | Omnes sancti uirgines. | Omnes sancte uidue | Omnes sancti orent^{ate} pro nobis | Propitius esto lib | propitius esto (lib ausradiert) | Parce nobis domine. | Ab omni malo lib | Ab hoste mala lib | A murbo malo lib | Ab incursu malo lib | Ab ira tua lib | Ab omnibus aeternis supf | Ab ira uentura lib | Per crucem tuam lib | Peccatores. te rogamus | Vt pacem | donis te rogamus | Ut sanitatem | nobis donis | Vt Ludoico himpf^e uel | exercitum Francorum | conseruare digneris | Vt eis uitam et uictoriam donis te rogamus | Vt iram uel indignationem tuam apostolo tuo auerteris digneris (213' 2) Vt indulgentiam peccatorum nobis donis. te rogamus | Vt uitam perpetuam nobis tribuas. te rogamus | Filius dei te rogamus aud | Agnus dei. qui tollis peccata mundi miserere nobis | Parce nobis domine | libera nos domine | Xpiste audi nos ter uicibus | Kyrieleison ter uicibus.

Nun von Hand s. XI: Hel. Ebreum. theus. Grecum. dominus Latinum. Ihesus. Ebreum. soter. Grecum. saluator Latinum. Messias Ebreum Xpistus Grecum. unctus Latinum. Rucha Ebreum Pat Grecum. Spiritus Latinum. Silue. Ebreum apostolus Grecum. missus. Latinum. Pontifex. Ebreum episcopus Grecum. speculator. Latinum. Presbyter Ebreum sacerdos. Grecum. senior Latinum. Leuita Ebreum. diaconus. Grecum minister Latinum.

1 liber Augie maioris

Vielleicht im alten Cataloge von 823—838 Becker 8 S. 17 n. 56: 'Librum sententiarum'.

Schild Expositio Gregory pape in 4or | ewangelia | Ysidorus de offeys | Collectarium de diuersis sentencys | Aug(ustin)i Ieronimi Gregory et cetera. Auf Deckel 6

Holzband mit grauem Leder überzogen; 2 Lederspangen mit Metall beschlagen.

+ CCLV. 116 f. (1 c. [nur 1^r. 108^rv 2 c.], f. 1^v—3^v 25 l., 4^r 28 l., 4^v 27 l., 5^rv 26 l., 6^r—109^v 25 l., 110^r—114^r 24 l., 114^v 25 l., 115^r 24 l., 115^v 25 l.) 189 X 116, s. IX.

f. x 1. 2. 3 | 4. 5. 6. 7 8' I; 8—39 = 4 Quaternionen, 16^r II, 24^r

III, 32^r IIII, 40^r U; 40—45 = 1 Ternio; 46—69 = 3 Quaternionen; 53^r~, 61^r UII, 69^r UIII; 70. 71. 72. 73 | x. 74 eingenäht. 75. 76. 77

77^r UIII; 78—93 = 2 Quaternionen X̄, XĪ; 94—101 = 1 Quaternio XIĪ; 102—109 = 1 Quaternio; x. 110. 111. 112. x | 113. x. 114. 115. 116.

Quaestiones de euangelio.

1 Incipiunt capitula libri secundi

1, 1 .I. Euangelium quid sit ... (1') ... xL. De latrone.

Incip. questiones de euangelio. Discipulus. Inprimis requirendum est nobis quid sit euangelium. ... (8) ... Magister ... Quia ubique dominus esse noscendus.

Explicit liber questionum.

Qua in die hac die creata sunt omnia id est caelum et terram mare et omnia que in eis sunt ... (8') ... In die dominica dedit do-